

Mødet den 18. Novbr. 1915.

Fraværende: Harald Jensen.

1. (J. Nr. 359—1915). Cirkulære af 6. Novbr. 1915 fra Indenrigsministeriet om, at Kommunerne be-
myndiges til midlertidigt at forhøje **Alderdoms-
understøttelsen** uden Ansøgning fra de under-
støttede.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 8¹⁰—1915). Skrivelse af 3. Novbr. 1915 fra Indenrigsministeriet om, at **Togfører Adamsens
Kommuneskat** for Tiden fra 1. Novbr. 1914 til 1.
Juli 1915 vil være at fordele mellem Aarhus og
Struer med Halvdelen til hver Kommune af det
i samme paalignede Bidrag.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 19²²—1915). Skrivelse af 13. Novbr. 1915 fra Aarhus Amtsråd med Meddelelse om, at **det
Aarhus Kommune paahvilende Bidrag til Udgif-
ter til Amtets Vejvæsen** for Aaret 1914—15 ud-
gør 1864 Kr. 11 Øre.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 272—1915). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om **Bevilling af 5000 Kr. til
Anskaffelse af smaa Motorer** for det mindre
Haandværk.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 366—1915). Skrivelse fra Bygningsinspek-
tør Kampmann om **Indretning af et Varmeværk**

for Domkirken paa den tidligere Stiftsprovsteboligs Grund.

Udgik af Dagsordenen.

6. (J. Nr. 265—1915). Forslag fra Magnus Nielsen og J. C. Petersen om, at Byraadet bliver repræsenteret ved 2 Medlemmer i **Teknisk Skoles Bestyrelse**.

M a g n u s N i e l s e n bemærkede, at Teknisk Skole hidtil var blevet ledet af en Bestyrelse, hvis store Flertal var blevet valgt paa den aarlige Generalforsamling, men at der, efterhaanden som Tilskudene fra Stat og Kommune var blevet større og større, ved flere Lejligheder var faldet Udtalelser i Byraadet om at søge at faa en større Repræsentation for Byraadet i Skolens Bestyrelse. Under almindelige Forhold lod det sig ikke ret vel gøre, men da Staten nu havde ønsket at blive repræsenteret i Bestyrelsen, og Lovene skulde forandres, var Lejligheden kommet til, at ogsaa Aarhus Byraad kunde faa sin Repræsentation forøget. Forslagsstillerne vilde derfor foreslaa, at Byraadet vedtog at meddele Skolen, at det ønskede fremtidig at repræsenteres ved 2 Medlemmer i Stedet for som hidtil af eet, og at disse 2 Medlemmer skulde vælges efter Forholdstal.

J a k o b J e n s e n fandt, at det vilde være noget anmassende af Byraadet at forlange at faa større Repræsentation i Skolens Bestyrelse. Da det var Generalforsamlingen, som traf Afgørelsen, kunde der kun være Tale om at fremsætte et Ønske. I Anledning af Hr. Magnus Nielsens Bemærkning om, at Staten havde ønsket at faa Repræsentanter i Bestyrelsen, skulde Taleren oplyse, at denne Sag var kommet en Del af den nuværende Bestyrelse ret overraskende, og at det var en mindre Del af Bestyrelsen, som havde ledet

Statsmagten ind paa den Tanke at blive repræsenteret i Bestyrelsen. Den Del af Bestyrelsen, som var valgt omtrent samtidig med Taleren, havde været ganske uvidende om dette Ønske, der var kommet dem saa meget mere overraskende, som andre Socialdemokrater havde haft Sæde i Bestyrelsen i Aarevis. Taleren havde tænkt over, hvad der kunde være Grunden til, at man ønskede Staten repræsenteret, og han var kommet til det Resultat, at man havde indset, at det private Initiativ havde forløftet sig paa Teknisk Skole, og at denne derfor maatte føres over til Staten og Kommunen, hvilket Hr. Magnus Nielsens Udtalelser jo ogsaa tydede paa. Det rigtigste vilde da være, at man gjorde Skridtet fuldt ud ved at lade Skolen blive en kommunal Institution med Statstilskud. Dersom Forslaget skulde kunne føre dertil, havde Taleren intet imod det, men naturligvis maatte hele Sagen nøjere overvejes. Da Forslaget fra de Herrer Magnus Nielsen og J. C. Petersen som før nævnt kun kunde gaa ud paa at rette en Henstilling til Skolens Bestyrelse, vilde Taleren, idet han formodede, at Forslaget skyldtes en Overbevisning om, at Skolen ikke kunde bære sig længere, foreslaa, at man ledsagede denne Henstilling med endnu en Henstilling saalydende:

»Ved at der i Byraadet er fremsat Forslag om, at Raadet kunde ønske sin Repræsentation i Styrelsen for Selskabet »Prins Frederik Ferdinands tekniske Skole« forøget fra 1 til 2 Medlemmer, kom man ind paa at tale om Selskabets økonomiske Stilling, hvorunder der fremsattes Forslag om at henstille til den ærede Bestyrelse at tage under Overvejelse, om det ikke vilde være heldigst for Selskabet eller for Sko-

lens fremtidige Udvikling, om denne overgik til at blive en kommunal Institution.«

Skolen blev nu søgt af ca. 1000 Elever. Dette var ganske vist et ret stort Tal, men det kunde være meget større, idet flere Fag, bl. a. flere Bygningsfag ikke søgte Skolen saa meget, som de burde. Der undervistes ypperligt i Skolen, saa denne burde nødvendig gaa en trang Tid i Møde i økonomisk Henseende. Da Spørgsmaalet om Statens og Kommunes forøgede Repræsentation for en Tid siden var fremme, hed det sig, at det var meget presserende, men det havde dog næppe større Hast, end at Bestyrelsen kunde faa Tid til at overveje, hvilken Vej man skulde ud. Man havde i Bestyrelsen arbejdet udmærket sammen og foretaget den ene Udvidelse af Skolen efter den anden, og hvert enkelt Bestyrelsesmedlem havde vist den bedste Villie til at føre Skolen frem, saa man kunde nok faa Tid til grundigt at gennemtænke, hvilken Form der vilde være den bedste for Skolens fremtidige Bestaaen.

Marthin Hansen kunde efter at have hørt de Herrer Magnus Nielsen og Jakob Jensens Udtalelser ikke se andet, end at der var gaaet Politik i Sagen, uagtet der burde være absolut Ro om Skolens Arbejde. Naar Staten i Kraft af sit Tilskud til Skolen krævede at blive repræsenteret ved 2 Medlemmer i Skolens Bestyrelse, var det ikke urimeligt af Byraadet ogsaa at kræve 2 Repræsentanter, een for hver af dets to store Grupper. Noget anmassende i dette Krav kunde der fornuftigvis ikke være, men først og fremmest maatte der i en Skole som i et Pengeinstitut være Ro over Arbejdet.

J. C. Petersen kunde ikke forstaa, at det skulde være anmassende af Byraadet at ønske 2

Repræsentanter i Skolens Bestyrelse, tværtimod var det naturligt, at en Institution, som krævede saa store Tilskud fra det offentlige, ogsaa blev ledet under Medvirkning fra det offentlige. Statens Tilskud var nu oppe paa ca. 30000 Kr. aarlig foruden Tilskud til Skolemateriel, og i Aar blev der endda givet et Ekstratilskud paa 34—35000 Kr., saa der var intet at sige til, at Staten ønskede en Repræsentation i Bestyrelsen. Kommunen gav et Tilskud paa 6000 Kr., foruden at den kautionerede for al Skolens Gæld og havde givet gratis Grund til Skolen. Derfor maatte Byraadet have nogen Berettigelse til at ønske at blive repræsenteret ved 2 Medlemmer i Bestyrelsen, og Lejligheden til at opnaa det var nu inde, da Selskabets Love alligevel skulde ændres. Taleren vilde fraraade, at man i Øjeblikket tænkte paa at lade Skolen overgaa til Kommunen, idet han var overbevist om, at denne Byrde vilde blive for tung for Kommunen. Man vilde i saa Tilfælde næppe kunde regne med saa store Tilskud som nu fra Staten, Haandværkerne og Amtet, ligesom jo ogsaa de private Tilskud vilde falde bort. Foreløbig i hvert Fald burde man derfor indskrænke sig til i al Beskedenhed at lade Skolens Bestyrelse og Generalforsamling vide, at man ønskede Byraadet repræsenteret ved 2 Medlemmer i Stedet for eet.

Formanden var klar over, at man kunde udtale et Ønske om forøget Repræsentation. Da dette ikke fremgik af Forslaget, men derimod af Hr. J. C. Petersens Udtalelse, vilde Taleren spørge Forslagsstillerne, om det ikke var Meningen.

Magnus Nielsen bemærkede, at Meningen naturligvis var at udtale et Ønske om større Repræsentation for Byraadet, idet Afgørelsen jo maatte ligge hos Generalforsamlingen, men paa

den anden Side gik Forslagsstillerne ogsaa ud fra, at Generalforsamlingen vilde efterkomme dette Ønske. Taleren vilde ligesom Hr. J. C. Petersen meget fraraade, at man slog til Lyd for at gøre Teknisk Skole til en kommunal Institution.

J a k o b J e n s e n skulde ikke følge Hr. Marthin Hansen paa hans politiske Bane og heller ikke tale om Arbejdersparekassen ved denne Lejlighed. Dersom der var gaaet Politik i Sagen og skabt Uro i Skolens Arbejde, maatte Hr. J. C. Petersen, som havde udsendt Stikkort forud for sidste Generalforsamling, bære Ansvarer derfor. Det var rigtigt, at Skolen maatte have Ro, men det opnaaedes bedst ved at lade den blive en kommunal Institution. Bestyrelsens Flertal havde vedtaget saadanne Bevillinger og imod den Side, som Taleren tilhørte, paalagt Skolen saadanne Udgifter, at Skolen ikke kunde bære sig. Hvor f. Eks. Pengene til Pensionsbyrderne skulde komme fra, kunde Taleren ikke se. Taleren havde stillet sit Forslag, fordi han vilde have det saaledes, at Skolen kunde opfylde sine Forpligtelser, hvad den ikke kunde med de Indtægter, den havde. Da Talen i Bestyrelsen var om Pensionsbyrderne, talte Hr. J. C. Petersen ikke om nogen tung Byrde. Det var saa meget mere naturligt, at Skolen overgik til Kommunen, som denne heftede for al Skolens Gæld. Kun at faa et Par Medlemmer i Bestyrelsen var Kommunen ikke tjent med. Det glædede Taleren, at Hr. Magnus Nielsen nu var blevet klar over, at man ikke kunde fordre, men kun ønske 2 Repræsentanter i Bestyrelsen.

M a r t h i n H a n s e n mente, at enhver kunde se, at der var gaaet Politik i Sagen. Kampen drejede sig jo i Virkeligheden om, hvem der skulde have den ledende Stilling i Bestyrelsen,

skønt det afgørende jo var, at Skolen fik Arbejdsro. Taleren havde ikke tænkt paa Arbejdersparekassen alene, men paa Pengeinstituter i Almindelighed. Taleren vilde gerne støtte ethvert Forslag, som kunde skaffe den tekniske Skole Arbejdsro, og netop derfor kunde han ikke finde det urimeligt, at de, der støttede Skolen, fik Del i dennes Ledelse.

J. C. Petersen fandt, at det, som Hr. Jakob Jensen havde røbet fra Skolens Bestyrelse var ret misvisende. Det forholdt sig nemlig ikke saaledes, som Hr. Jakob Jensen havde søgt at give det Udseende af, at den Side, Taleren tilhørte, havde flottet sig med Bevillinger, man ingen Penge havde til. Den største Del af Skolens Indtægter kom vel ind ved Bidrag fra forskellig Side, men disse Bidrag kunde man jo nok regne med som nogenlunde sikre. Saavidt Taleren huskede rigtig, var kun to af Skolens Lærere pensionsberettigede, den ene var Skolens Forstander, og den anden var en af Lærerne ved det ny Elektroteknikum. Til dette, som var det første her i Landet udenfor København, gjaldt det naturligvis om at faa saa gode Kræfter som muligt, og da man ikke havde Raad til at give en særlig stor Løn, maatte man give den ene af Lærerne, som kom fra en pensionsberettiget Stilling, Pensionsret.

Jakob Jensen skulde i Anledning af Hr. J. C. Petersens Bemærkning om, at Taleren havde røbet noget fra Skolens Bestyrelse, bemærke, at det jo kunde være ganske rart for Hr. J. C. Petersen at lave en saadan Agitation, som Hr. Petersen havde lavet, uden at der blev rørt ved den offentlig. Dersom der var gaaet Agitation og Politik i denne Sag, skyldtes det den Side, Hr. Petersen tilhørte, det skulde Offentligheden dog have at vide.

M a g n u s N i e l s e n fandt det dejligt at høre Hr. Jakob Jensen tale om, at Offentligheden skulde have at vide, hvem der havde bragt Politik ind i denne Sag, da det dog var klart for alle, at Krigen var begyndt med Socialdemokratiets Anmasselse for at erobre Skolen. Ved næsten enhver Generalforsamling havde Socialdemokraterne prøvet deres Kræfter ved at hælde veltjente Bestyrelsesmedlemmer ud og besætte Pladserne med Socialdemokrater. Den Side, Taleren tilhørte, havde aldrig forsøgt at bringe Politik ind i Skolen, før Socialdemokratiet fik en Del Medlemmer med smaa Bidrag med i Selskabet og dikterede dem at møde. Alt dette vidste Hr. Jakob Jensen meget godt, saa Hr. Jakob Jensens Tale om, at Offentligheden skulde vide, hvorledes det forholdt sig, var den rene Krokodillegraad. Taleren maatte vedblivende fraraade, at man fra Byraadets Side arbejdede paa, at Teknisk Skole blev en kommunal Institution. Dersom Skolens Generalforsamling ønskede dette, henvendte den sig nok til Byraadet derom.

S i m o n s e n udtalte, at man nu endelig havde faaet Klarhed, derved at Hr. Magnus Nielsen var faldet ud af Rollen. Hr. J. C. Petersen var en langt større Skuespiller og havde holdt sig bravt i Rollen. Der var nu ingen Tvivl om, at denne politiske Ballon var opsendt fra Højres Side. Det røbede Hr. Magnus Nielsen ved at sige, at det var Socialdemokratiets Anmasselse, som var Skyld i, at det foreliggende Forslag var fremkommet. Man vidste altsaa nu, at det ikke var Teknisk Skole, det gjaldt om, men Højres Mandater i Bestyrelsen. Det faktiske var, at Socialdemokratiet kun havde besat et Mindretal af Bestyrelsespladserne for at øve Kritik, men dette Mindretal skulde altsaa nu slaas ned. Hr. Magnus Nielsen havde

endvidere udtalt, at Socialdemokraterne med de smaa Bidrag vilde styre Skolen. Forholdet var jo det, at Teknisk Skole i Fortiden var blevet styret elendigt. Lærlingene var der intet Hensyn blevet taget til, de maatte i Hundredevis forlade Skolen, fordi de ikke kunde holde Arbejdet ud, men fra Bestyrelsens Side var der intet blevet gjort for at faa Mestrene til at lade dem nøjes med en mindre Arbejdstid, saaledes at de kunde passe deres Skole.

Magnus Nielsen havde ikke kritiseret de socialdemokratiske Medlemmer af Skolens Bestyrelse, men skulde tvertimod erkende, at de gerne arbejdede med paa at gøre Skolen god. Noget andet var, at hvis der var blevet ved, som der var begyndt, saa vilde der sikkert ogsaa paa sidste Generalforsamling være blevet valgt to Socialdemokrater, hvorved Socialdemokratiet vilde have faaet stor Overvægt i Bestyrelsen. Hr. Simonsen maatte vende og dreje Talerens Ord, som han vilde, Taleren vilde blot hævde, at den Side han tilhørte, kun havde til Hensigt at skaffe Skolen Fred og Ro, uden at Ledelsen blev ensidig, hvad den vilde blive, hvis Socialdemokraterne blev ved, som de havde begyndt. Naar Lærlingene kunde passe Ungdomsballer og andre Forlystelser, saaledes som mange af dem gjorde, kunde de nok passe Teknisk Skole, selv om de skulde være paa Værkstedet om Dagen.

Simonsen bemærkede, at det skulde ikke lykkes Hr. Magnus Nielsen at snakke sig fra sine Udtalelser. Taleren vilde derfor slaa fast igen, at Hr. Magnus Nielsen som Motivering for det foreliggende Forslag havde udtalt, at det fremkom som Følge af Socialdemokratiets Anmasselse for at erobre Skolen, at Socialdemokraterne hældte de

gamle Bestyrelsesmedlemmer ud, og at de havde skaffet en Del Medlemmer med smaa Bidrag og dikteret dem at møde.

J. C Petersen skulde i Anledning af Hr. Simonsens Beskyldning mod Bestyrelsen for intet at gøre for Lærlingene oplyse, at der, naar en Elev udeblev fra Skolen, blev skrevet til hans Mester. Andet kunde Skolen ikke gøre. Hvis Forsømmelsen skyldtes Mesteren, maatte denne føle Skrivelsen som en Reprimande. I Henhold til Lærlingekontrakterne var Lærlingene berettigede til at faa Tid til at besøge Skolen, og det var Lærlingenes Værger, der maatte drage Omsorg for, at Kontrakten blev overholdt.

Jakob Jensens Forslag til en yderligere Tilføjelse til Henvendelsen til Teknisk Skole forkastedes med 9 Stemmer mod 8, men begæredes af Forslagsstilleren indsendt til teknisk Skoles Bestyrelse. I Henhold til Hovedforslaget vedtoges det overfor Skolens Bestyrelse at udtale Ønsket om, at Byraadet fremtidig i Bestyrelsen maatte blive repræsenteret ved 2 Medlemmer.

7. (J. Nr. 360—1915). Andragende fra **Spejderkorps**et om at maatte benytte et Par Værelser i den gamle Skole i Vestergade.

J. C. Petersen meddelte, at Udvalget for Bygninger og Inventar ikke havde Lokaler til Raadighed i den gamle Pigeskole, men kunde tænke sig at anvise et Par Værelser i den gamle Enkebolig paa Graven. Først maatte man imidlertid vide noget om, hvor store Lokalerne skulde være, og hvad de skulde benyttes til, men derom stod der intet i Skrivelsen. Hvem den Rosenkrantz var, som havde underskrevet Skrivelsen, vidste man heller ikke. I det hele taget maatte

man have bedre Oplysninger, inden man kunde give et positivt Svar.

Niels Jensen kunde ønske at vide, hvad Spejderne vilde foretage sig i disse Lokaler, og hvilken Lærdom der skulde bibringes dem der. Efter det, Taleren vidste om Spejderne, gik Lærdommen ud paa at opøve Børnene til krigsgale Soldater, og den Bevægelse vilde Taleren ikke være med til at støtte.

Mikael Johansen forstod ikke, at nogen kunde være uvidende om, at Spejderbevægelsen gik ud paa at opøve de unge i god og sund Sport. Den Sport, der øvedes af Spejderne, var den smukkeste og mest opdragende, man havde. Taleren vilde derfor anbefale Byraadet at stille sig saa imødekommende som mulig. Naar de mange forskellige Gymnastikforeninger kunde faa Tilskud fra Byen, burde Spejderbevægelsen ogsaa støttes. Lokalerne skulde vist kun benyttes til enkelte Møder og Foredrag.

Simonsen fandt, at man burde have nærmere Oplysning om, hvad Spejderbevægelsen var for noget, og hvad Lokalerne skulde bruges til, da man jo dog ikke kunde give Lokaler med Lys og Varme til alle og enhver. Der var noget, der hed »Frivillig Drengesforbund«, maaske skulde man ogsaa give Lokale til det eller til de mange andre Drenges, der legede Røvere og Soldater.

Niels Jensen vilde have at vide, hvad der skulde læres i Lokalerne, inden han kunde stemme for at imødekomme Andragendet. Det eneste, Taleren kendte til Spejderne, var, at de havde hugget Hegn ned og var brudt gennem Haver i Byens Udkant.

Mikael Johansen bemærkede, at alle sikkert vidste, hvad Spejderbevægelsen gik ud paa.

Dersom »Frivilligt Drengeforbund« ansøgte om Lokaler, vilde Taleren gerne være med til at bevilge det. Disse Bevægelsers Hensigt var at udvikle de unge til Livets Kamp, saa man havde aldeles ikke Lov til at sige, at de vilde uddanne de unge til krigsgale Soldater.

M o u s t e n gjorde opmærksom paa, at ingen havde stillet Forslag om at nægte Spejderne nogle Lokaler. Man ønskede blot Oplysning om, hvad Lokalerne skulde bruges til. Taleren foreslog, at Sagen gik tilbage til Udvalget til nærmere Underøgelse.

M ø l l e r støttede Hr. Moustens Forslag. Spejderbevægelsens Formaal var at opdrage de unge i sund og god Sport. Taleren syntes ikke om den Maade Hr. Niels Jensen tog Sagen paa. Det var tidligt nok at kritisere, naar man fik nærmere Oplysning om, hvad Lokalerne skulde bruges til.

L e h m a n n bekræftede Hr. J. C. Petersens Meddelelse om, at Udvalget for Bygninger og Inventar var enigt om, at der ingen Lokaler var til Raadighed i den gamle Skole. Nogen Uvilje havde der ikke været i Udvalget, ja dettes Formand var endog saa velvillig, at han vilde have Andragerne henvist til Fattigudvalget. Da Udvalget ingen Lokaler havde til Raadighed, var det ingen Nytte til at lade Andragendet gaa tilbage til det.

J. C. P e t e r s e n havde meget rigtigt peget paa Fattigudvalget, fordi dette formentlig havde nogle Lokaler til Raadighed paa Graven. Først naar man vidste Besked med, hvad Lokalerne var til, kunde man udtale sig om Sagen.

J a k o b J e n s e n antog, at Divisionschefen som Følge af denne Debat atter vilde henvende sig til Byraadet. Det rigtige vilde derfor være nu

at følge Udvalgets Indstilling om, at der ingen Lokaler var til Raadighed.

M i k a e l J o h a n s e n var forbavset over, at Udvalget syntes at være fremmed for Spejderbevægelsen, da det dog — saa vidt Taleren vidste — for flere Aar siden havde anvist Spejderne et Par Lokaler paa Fodfolkskasernen. Det undrede Taleren, at man paa haanlig Maade vilde sige, at man havde henvist Andragerne til Fattigvæsenet. Naar man kunde imødekomme al anden Sport, var det underligt, at man ikke vilde støtte Spejderbevægelsen. Taleren anbefalede at lade Andragendet gaa tilbage til Udvalget til nærmere Undersøgelse.

J a k o b J e n s e n saa intet ondt i at henvise Andragendet til Fattigudvalget.

L e h m a n n kunde ikke tro, at Hr. Mikael Johansen vilde sætte nogen Plet paa det Udvalg, hans Partifælle Hr. Carl Laursen var Formand for.

Udsattes i Henhold til de faldne Udtalelser og tilbagedntes til Udvalget.

8. (J. Nr. 364—1915). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar om, at **Skoletandklinikken forsynes med Telefon.**

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 3—1915). Indstillinger om **Efterbevilling af Overskridelser** i Regnskaberne for 1914—15 fra: Indkvarteringskommissionen, Sundhedskommissionen, Observatoriets Bestyrelse, Overtilsynet med Snekastningen, Skovudvalget, Politimesteren, Brolægningsudvalget, Sygehusudvalget, Markudvalget, Udvalget for Bygninger og Inventar og Kasseudvalget.

Overgik til 2. Behandling.

